

Letters from Sri Ramanasramam

VOLUMES I, II &

Letters from and Recollections of Sri Ramanasramam

By SURI NAGAMMA

© Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai, India 606 603, 2006.

SURI NAGAMMA

Realizarea Sinelui

Scrisori de la Sri Ramanasramam
de SURI NAGAMMA

Traducere din limba telugu în limba engleză:
D.S. Sastri

Traducere din limba engleză:
Georgeta Thiery (Maitreyi)

EDITURA HERALD

București

CUPRINS

Nota editurii indiene	5
Introducere (la Volumul I)	7
Scrisori de la Sri Ramanasramam	
(1) Fiul îi este recunoscător tatălui	9
(2) <i>Aham sphurana</i> (Conștientizarea Sinelui)	11
(3) Disputa dintre Uma și Maheswara	12
(4) Căsătorii	14
(5) Plecarea spre Skandasramam	16
(6) În slujba înțeleptului	16
(7) <i>Niksbepam</i> (Comoara)	21
(8) Acțiunea în numele adevăratei naturi a lui <i>Atma</i> este serviciul făcut în beneficiul tuturor	23
(9) <i>Samatvam</i> (Egalitate cu Totul)	24
(10) Probleme lumești	26
(11) Ce se înțelege prin <i>samsara</i> ?	28
(12) „Mergi pe calea pe care ai venit”	29
(13) <i>Ahetuka bhakti</i> (Devoțiunea fără motiv)	31
(14) Respect convențional	32
(15) Moartea doamnei Echamma	34
(16) Prima <i>bbiksha</i>	38
(17) De unde știi că nu știi nimic?	40
(18) Leoparzi și șerpi	41
(19) Te rog, vrei să ascuți apelul meu tăcut?	42
(20) O veveriță	43
(21) <i>Dharma</i> este diferită de <i>dharmasukshma</i>	45
(22) <i>Moksha</i>	47
(23) Sărbătoarea vacii	48
(24) O pereche de porumbei	51
(25) Puii de ghepard	53

(26) Îngrijire medicală fără tratament	55
(27) Savoarea devoțiunii	57
(28) <i>Brahmasthram</i> (Arma divină)	58
(29) Acela este jocul, acesta este versul	60
(30) Furie	62
(31) Decorațiuni pentru Amba (zeița)	63
(32) Cântecul lui avvaiyar	64
(33) Căi Astrale – Lumi Superioare	66
(34) Cărți	67
(35) Boala	69
(36) <i>Kowpinavantah khalu bhagyavantah</i> (Norocoși sunt cei care poartă doar o pânză peste mijloc)	70
(37) <i>Moksha</i> în acest corp	72
(38) <i>Chiranjeevis</i> (Ființe nemuritoare)	73
(39) Uma	74
(40) <i>Asthi, Bhatthi</i> și <i>Priyam</i> (Existență, Conștiință și Beatitudine)	77
(41) Adevărata natură a lui <i>pradakshina</i>	78
(42) <i>Abhayam sarva bhuthebhya</i> (Compasiunea față de orice)	81
(43) Cel ce <i>este</i> , este doar unul	83
(44) Vaca neagră	85
(45) <i>Paratpara rupam</i> (Forma Ființei Supreme)	86
(46) Etica vieții sociale	87
(47) Care este vehiculul?	87
(48) <i>Japa, tapa</i> și altele	90
(49) Ce este <i>samadhi</i> ?	91
(50) Ce este <i>sarvam</i> (totul)? (Cum poți vedea totul ca fiind Sinele)	93
(51) Moartea lui Madhavaswami	94
(52) <i>Anoraneeyam mahatomabeeyam</i> (Un atom între atomi și un gigant între giganti)	97
(53) Vise și iluzii	98
(54) Adevărata stare de <i>bhakti</i> (devoțiune) este slujirea veritabilă	100
(55) <i>Guri</i> (concentrarea) însăși este Guru (învățătorul)	102
(56) <i>Siddhas</i>	104
(57) <i>Karthuragnaya prapyathe phalam</i> (Fructele acțiunilor sunt rânduite de către Creator)	106
(58) <i>Sarva samatvam</i> (Egalitate universală)	108
(59) <i>Yathechha</i> (Ca o dorință)	109
(60) Program	110

(61) Un devot necunoscut	112
(62) <i>Ekam aksharam</i> (O scrisoare și cel nepieritor)	113
(63) Mulțumire	115
(64) <i>Atma pradakshina</i> (Mergând în jurul Sinelui)	117
(65) <i>Narakasura - Dipavali</i>	119
(66) Viața pe munte - câteva întâmplări	121
(67) <i>Arpana</i> (Ofranda)	123
(68) <i>Sadhana - sakshatkaram</i> (Practică - manifestare)	125
(69) <i>Brahman</i> este real - lumea este o iluzie	127
(70) <i>Swami</i> este pretutindeni	129
(71) <i>Akshara swarupam</i> (Eterna reflectare)	134
(72) <i>Upadesa saram - Unnadhi nalupadhi</i>	137
(73) „Eu” este însăși mintea	140
(74) Festivitățile Jubileului de Aur	143
(75) Celebrarea Jubileului de Aur	148
(76) <i>Brahmotsavam</i>	151
(77) <i>Atmakaravritti</i> (Sufletul, forma și acțiunea sa)	155
(78) <i>Andavane</i>	157
(79) <i>Omkararam - Aksharam</i>	159
(80) Istorioare din timpul șederii la peștera Virupaksha	161
(81) <i>Siva Bhakta Sundaramurti</i>	164
(82) Sundaramurti - legământul slujirii	167
(83) Starea naturală	173
(84) Cine este Ramana?	176
(85) <i>Dravida sisubu</i>	178
(86) <i>Jnana sambandhamurthy</i>	180
(87) Puterea divină	185
(88) Somnul și starea reală	186
(89) Întruparea lui Dakshinamurthy	188
(90) Mintea de <i>jnani</i> este însăși Brahman	192
(91) <i>Maya</i> (Iluzia)	195
(92) <i>Aadarana</i> (Opinii)	197
(93) <i>Sadhana</i> în prezența Gurului	199
(94) <i>Hridayam - Sahasaram</i>	202
(95) <i>Venba</i> în telugu	203
(96) <i>Ekatma Panchakam</i>	206
(97) Ziua de naștere	208
(98) Sinele (<i>Atman</i>)	210

(99) <i>Guru Swarupam</i> (Forma Gurului)	212
(100) Fără risipă	215
(101) Iluzia și pacea minții	218
(102) Mama Alagamma	220
(103) Efortul uman	224
(104) Șeful unei <i>mutt</i>	225
(105) Controlul somnului, al dietei și al activităților	228
(106) Devoțiune fără abatere	231
(107) Binecuvântări	232
(108) Un buchet de povește	234
(109) Abandon total	237
(110) Viziuni în vis	240
(111) Viziuni divine	243
(112) Păunul alb	245
(113) Care este piciorul și care este capul	247
(114) Sinucidere	249
(115) Acea <i>shakti</i> este doar una singură	251
(116) <i>Prarabdha</i> (destin)	253
(117) Să vezi un leu într-un vis	256
(118) Unde este regele și unde este regatul?	259
(119) <i>Nididhyasana</i> (Concentrare intensă)	261
(120) <i>Ajapa tatvam</i> (Ce înseamnă <i>japam</i> involuntară)	263
(121) De ce atâtea secrete?	265
(122) <i>Kriti samarpana</i> (Dedicarea unei cărți)	268
(123) <i>Karathala bhiksha</i> (Milostenie în căușul palmelor)	271
(124) <i>Upanayanam</i> (Ceremonia firului sacru)	274
(125) Ospătat împotriva voinței	276
(126) Chestiuni cunoscute pe jumătate	279
(127) <i>Puja</i> cu flori	281
(128) <i>Abhishekam</i> (Venerare cu apă)	284
(129) <i>Tirtha și prasad</i> (Apă și mâncare sfințită)	286
(130) <i>Hastha masthaka samyogam</i> (Binecuvântarea prin atingerea capului cu mâna)	288
(131) <i>Vicharamanimala</i>	290
(132) Locuind în țări străine	292
(133) <i>Akshayalokam</i> (Lumea eternă)	294
(134) <i>Jnanadrishti</i> (Viziune supranaturală)	296
(135) Ascultare, meditație și altele asemănătoare	298

volum¹, oferind o colecție completă a descrierilor remarcabile făcute de Suri Nagamma referitoare la zilele petrecute la picioarele Maestrului.

O altă carte scrisă de Suri Nagamma, și publicată de Ashram sub titlul *My Life at Sri Ramanasramam*, este mai mult o autobiografie și îl va interesa cu siguranță pe cititorul sincer.

¹ Editorul indian a ales să publice toate aceste scrisori într-un singur volum. Editorul român a optat pentru publicarea scrisorilor în două volume: *Realizarea Sinelui. Scrisori de la Sri Ramanasramam de Suri Nagamma și Calea Maestrului Spiritual. Scrisori de la Sri Ramanasramam de Suri Nagamma*. Așadar, scrisorile la care se face referire în text se află în cel de-al doilea volum. (N. red.)

Introducere

Sri Ramanasramam este o instituție unică. Celor care locuiesc în interiorul Ashramului nu le sunt date instrucțiuni care să specifice ce au voie sau ce nu au voie să facă; ei sunt lăsați să se descurce singuri și să se îmbibe atât cât pot din calmul și liniștea atmosferei din Ashram.

Bhagavan Sri Ramana Maharshi a predicat tăcerea, practicând-o el însuși. În fiecare zi, la răsăritul și la apusul soarelui, erau recitate imnurile Vedice în prezența sa, imnuri care se încheiau cu „*Nakarmana naprajaya dhanena thyagenaike amrutatvamanasub*”, care înseamnă că *moksha* (eliberarea) este atinsă, nu prin *karma* (acțiune) sau prin *praja* (descendență) sau prin *dhana* (bogăție), ci prin renunțarea la toate acestea. Locuitorii Ashramului care aspirau către un progres spiritual erau astfel îndrumați să practice interogarea Sinelui și renunțarea. Ei stăteau în liniște la picioarele sfinte ale lui Bhagavan, absorbind lecțiile tăcerii. Bhagavan vorbea din când în când cu cei din Ashram și uneori cu oaspeții ocazionali în legătură cu probleme spirituale. În astfel de împrejurări, câțiva devoți au consemnat tot ceea ce s-a vorbit; unul dintre acești devoți a fost Nagamma.

Nagamma nu a avut nicio educație școlară care să merite a fi menționată și nu știa altă limbă în afara celei materne, limba telugu. Încă de timpuriu, din cauza unor evenimente familiale nefericite și a urmărilor unei singurătăți impuse, ea a studiat cărți de cunoaștere tradițională, acumulând astfel unele informații literare care au reieșit din puținele ei scrieri în proză și în versuri. Oricum, atunci când a devenit un locuitor obișnuit al Ashramului, ea a renunțat la

tot, inclusiv la activitățile literare. Stând la picioarele Maestrului, zi după zi, ea a simțit un impuls irezistibil de a consemna în scris discuțiile pe care le-au avut devoții cu Bhagavan, descoperind în această muncă o mică *sadhana*¹ pentru ea însăși. A început să consemneze aceste dialoguri sub forma unor scrisori în limba telugu către fratele ei care locuia în Madras. Astfel au fost scrise 273 de scrisori. La acea vreme, Ashramul a publicat primele 75 de scrisori în timpul vieții lui Bhagavan, scrisori care au fost citite în prezența sa (*Sri Ramanasrama Lekhalu* în limba telugu). Restul de 198 de scrisori au fost publicate ulterior, în patru volume diferite.

Am recitit aceste scrisori în repetate rânduri, cu ocazii diferite, însă niciodată nu am înțeles pe deplin înțelepciunea și cunoașterea conținute în vorbele criptice ale lui Bhagavan până ce nu a trebuit să mă așez și să le traduc. De asemenea, am aflat din aceste scrisori despre marile încercări și suferințe la care s-a supus Nagamma, în efortul ei de a trăi după înaltele idealuri ale Ashramului. Scrisorile sunt o veritabilă mină de informații prezentată într-un mod simplu și inteligibil, fiind ușor de studiat nu doar de aspirantul spiritual, ci și de cititorul laic.

Cu câțiva ani în urmă, la sugestia și cu ajutorul lui Arthur Osborne, locuitor al Ashramului, am început traducerea acestor scrisori în limba engleză, dar nu am putut termina munca din lipsă de timp. Recent, când președintele Ashramului a insistat, am reușit să termin traducerea și sunt bucuros că scrisorile pot fi publicate.

Ramana Nilayam

10, Vijayaraghavachari Road, Madras-17.

1 iunie 1962

D.S. SASTRI

¹ Ceea ce conduce direct la țintă, ceea ce este eficient în atingerea scopului; realizare, performanță etc. În tradiția yoga se referă la orice exercițiu spiritual care are scopul de a-l face pe aspirant să progreseze pe calea spirituală, până la atingerea celei mai înalte condiții existențiale. (*N. red.*)

Scrisori de la Sri Ramanasramam

21 noiembrie 1945

(1) Fiul îi este recunoscător tatălui

Dragă frate, tu m-ai rugat să-ți scriu din când în când tot ce se petrece mai special în prezența lui Sri Bhagavan și ce spune acesta în astfel de ocazii. Dar sunt eu capabilă să fac acest lucru? Totuși, voi face o încercare și voi începe cu ziua de astăzi. Încercarea va avea succes doar în cazul în care Grația lui Bhagavan va fi asupra acestei acțiuni.

Alaltăieri, fiind lună plină, tradiționalul festival al luminilor – *Deepotsava* – a fost sărbătorit la scară mare. *Giri pradakshina*¹ (ocolirea colinei Sri Arunachaleswara) a început în această dimineață cu alaiul și devoții obișnuiți, în acompaniamentul muzicii. Procesiunea a ajuns la poarta Ashramului, iar Sri Niranjanananda *Swami*, care era *Sarvadbikari* (administratorul Ashramului), a ieșit în față cu devoții Ashramului oferind nuci de cocos și camfor aprins templului Sri Arunachaleswarar. Când procesiunea s-a oprit, ei și-au adus omagiul, iar preoții au mișcat simbolic candelile aprinse, oferind *arati* (venerare prin foc) lui Dumnezeu.

Chiar în momentul acela Sri Bhagavan s-a întâmpilat să meargă spre *Gosala* (grajdul de vite) și, văzând grandoarea momentului, s-a așezat lângă robinetul de pe partea depozitului de cărți. Platoul

¹ *Pradakshina* este un ritual hindus sau budist prin care devotul înconjoară, în sensul acelor de ceas, o imagine, o relicvă, un mormânt sau orice alt obiect considerat sacru. (*N. red.*)

pentru *arati*¹ oferit lui Arunachaleswarar i-a fost adus lui Bhagavan de către devoții Ashramului, iar Sri Bhagavan a luat puțin din *vibhuti* (cenușă sfântă) și și-a aplicat pe frunte, murmurând încetșor: *Appakku Pillai Adakkam* („Fiul îi este recunoscător Tatălui”). Vocea sa părea înecată de emoție în timp ce vorbea. Expresia de pe fața sa confirma vechea zicală, *Bhakti poornathaya Jnanam* („Punctul culminant al devoțiunii este cunoașterea”).

Sri Bhagavan este fiul Domnului Shiva. Afirmatia că el este întruparea lui Skanda², făcută de Sri Ganapati Muni, era confirmată. Aceasta ne-a dezvăluit ce ne învață Bhagavan, și anume: întrucât toate creaturile sunt copiii lui Ishwara, chiar și un *Jnani* ar trebui să-i fie recunoscător.

Nu se poate spune în cuvinte cât de expresive și pline de înțeles sunt vorbele acestui *Mahatma*. Tu mi-ai cerut să scriu cu aproximație, dar cum pot eu reda frumusețea extrem de fină a enunțurilor sale? Cum pot să le descriu în mod adecvat? Am scris recent într-un poem că fiecare cuvânt ce curge de pe buzele sale este scriptură.

De ce vorbesc numai despre cuvintele lui? Dacă cineva ar avea capacitatea de a înțelege adevărata lui ținută și privire, activitatea sa sau lipsa de activitate, inspirația și expirația – ar vedea că totul la el este plin de semnificație. Am eu capacitatea de a înțelege și a interpreta toate acestea? Cu deplină credință în grația lui Sri Bhagavan, îți voi mai scrie, servind pe Sri Bhagavan cu devotamentul veșterii lui Sri Rama.

Sora ta, Nagamma.

¹ *Arati*, ritual hindus de adorare, o parte din *puja* în care se oferă lumină uneia sau mai multor zeități. *Arati* se referă, de asemenea, la imnurile de slavă cântate în cinstea zeilor în timp ce le este oferită lumina. (*N. red.*)

² Skanda, fiul lui Shiva, alături de Ganesha. Tradițional, el este venerat ca zeu al războiului, dar are și o formă care oferă grația celor care realizează fapte bune. Reprezintă răsăritul soarelui și noul an și vine imediat în ajutorul celor care îl invocă, plini de devoțiune, la nevoie. Este privit ca un luptător neînfricat, capabil să ucidă orice demon pentru a-i salva pe cei inocenți. (*N. red.*)

22 noiembrie 1945

(2) *Aham sphurana* (Conștientizarea Sinelui)

Ieri a venit aici un *Swami* în veșmânt ocru din Bengal, pe nume Hrishikesanand. Azi-dimineață, între orele 8.30 și 11.00, a discutat cu Bhagavan încontinuu subiecte spirituale. Vocea sa curgea neîntreruptă și plină de nectar, precum apele fluviului Gange. Cum ar putea stiloul meu să țină pasul cu această curgere măreață de nectar spiritual? Acest *amrit* (nectar) poate fi sorbit în interior doar cu mâna devoțiunii; cum ar putea fi el adunat și comunicat pe hârtie? Când Sri Bhagavan a relatat experiența sa din Madurai, referitoare la viziunea morții, ochii mei erau incapabili de a prelua în interior strălucirea personalității sale, urechile mele erau incapabile să cuprindă vorbele sale pline de înțelepciune. Este firesc ca în entuziasmul celui care relatează o întâmplare să se reflecte nivelul său de inteligență.

Ar trebui să-ți dau mai multe detalii în legătură cu întrebările puse de *Swami* și răspunsurile date de Bhagavan, doar că în prezent locul rezervat pentru femeii în sală este destul de departe de Bhagavan și, cum s-a întâmplat ca eu să stau mai în spate, nu am auzit bine tot ce s-a discutat.

Cu toate acestea am auzit ceva destul de clar. Bhagavan a spus: „În pătrunderea morții, deși toate simțurile erau amorțite, *aham sphurana* (conștientizarea Sinelui) era prezentă în mod limpede și, astfel, am înțeles că această conștiință era ceea ce noi numim «eu», și nu trupul. Această conștiință de Sine nicidecum nu se strică. Ea este fără vreo legătură cu ceva. Este luminoasă prin Sine. Chiar dacă acest corp este mistuit de foc, această conștiință de Sine nu va fi afectată. Prin urmare, chiar în acea zi am realizat atât de clar că *aceea* eram «eu».”

Multe astfel de lucruri au fost spuse, dar nu am putut să le urmăresc sau să mi le reamintesc, astfel că nu sunt în măsură să mai

scriu despre ele. Au existat mai multe discuții asemănătoare. Îmi pare rău că am lăsat astfel să-mi scape nenumărate vorbe prețioase. Te rog să-mi scuzi comoditatea și neglijența în a-ți scrie, chiar dacă tu mi-ai cerut în mod repetat asta.

23 noiembrie 1945

(3) Disputa dintre Uma și Maheswara

În această după-amiază, în timp ce Viswanath era așezat lângă canapeaua lui Bhagavan împreună cu alți devoți, Bhagavan și-a amintit de o văduvă în vârstă și a început să vorbească despre ea. (Am aflat mai târziu că aceasta este sora mai mică a lui Muthu Krishna Bhagavathar, care l-a primit pe Sri Bhagavan cu bunăvoință și i-a dat de mâncare la Kilur Agraharam.)

– Buna doamnă nu numai că mi-a dat o mâncare consistentă, cu o inimă iubitoare, mi-a dat și o parte din dulciurile *naivedya* (ofrande pentru Dumnezeu) care fuseseră oferite pentru divinitatea casei, spunând: „Dragul meu băiat, păstrează-le cu grijă și mănâncă-le pe drum”. Ea a venit să mă vadă în două rânduri cât am stat la peștera Virupaksha și obișnuia să spună: „Dragul meu băiat, uite în ce stare te afli! Corpul tău este prețios, iar tu nu îl înfășori nici măcar cu o pânză.”

Când povestea în felul acesta despre afecțiunea sa maternă, se vedea că Bhagavan deborda de iubire. Vocea sa era înăbușită de emoție. Asta mi-a reamintit de afirmația că inima unui *Jnani* este la fel de moale ca untul și încă o dată de vechiul proverb: *Bhakti poornathaya Jnanam* („Punctul culminant al devoțiunii este cunoașterea”).

Cu ceva timp în urmă, când Bhagavan a citit acea parte din *Arunachala Purana* unde Gautama o elogia pe Amba, ochii lui Bhagavan s-au umplut de lacrimi, vocea a început să-i tremure, a pus cartea deoparte și s-a cufundat în tăcere. Ori de câte ori

are loc vreun eveniment încărcat de dragoste sau când sunt citite fragmente impregnate de *bhakti*¹, îl vedem adesea pe Bhagavan copleșit de emoție. Așa cum se observă, se confirmă punctul de vedere conform căruia *prema* (iubirea) și *bhakti* (devoțiunea) sunt doar diferite aspecte ale lui *jnana* (cunoașterea).

Cu o săptămână în urmă, a apărut o poveste în revista *Hindu Sundari*, sub titlul „Paachikal” („Zaruri”). Se pare că a fost preluată din *Skanda Purana*. Odată, chiar Parvati și Parameswara au fost prinși într-o dispută-negociere de către Narada. „Lakshmi și Vishnu joacă zaruri, de ce să nu jucați și voi?” a spus Narada și i-a îndemnat să joace. Parvati a fost entuziasmată de idee și l-a convins pe Shiva să joace zaruri cu ea. Jocul a fost pierdut de Shiva, iar Parvati l-a privit de sus și i-a vorbit cu trufie. Aceasta este legenda.

După ce a citit-o cu inima sa plină de *bhakti*, Bhagavan m-a întrebat:

– Ai citit această poveste?

I-am spus:

– Da, Bhagavan.

Mi-a spus cu o voce înecată de emoție:

– Sfântul festival care se face aici anual în ziua de *Sankranti* se ocupă în principal de această dispută dintre Uma și Maheswara.

Știi că în fiecare an festivalul dedicat căsătoriei divine este celebrat și aici, în aceste zile, iar dacă cineva ar vorbi în prezența lui Sri Bhagavan despre acest festival, el ar remarca, așa cum o face de obicei, cu mare emoție: „Acesta este festivalul dedicat căsătoriei Tatălui și a Mamei”. Știi că viețile multor *Mahatma* sunt pline de întâmplări deosebite. Fețele lor exprimă *rasa* (emoții) prilejuite de aceste întâmplări. Dar ce se poate spune în prezența atotpătrunzătoare a lui *vijnana rasa* care integrează toate celelalte emoții (*rasa*)?

¹ *Bhakti*, atașament, fidelitate, devoțiune, încredere, venerare, puritate. În hinduism se referă la devoțiunea și iubirea pentru divinitate a adoratorului. (N. red.)

24 noiembrie 1945

(4) Căsătorii

Ieri ți-am scris despre faptul că uneori Bhagavan vorbește despre festivalul căsătoriei „Tatălui și a Mamei”. Mai mult decât atât, de fiecare dată când în familiile devoților se formează noi cupluri în vederea căsătoriei, iar aceștia vin și își aduc omagiul la picioarele de lotus ale lui Sri Bhagavan, el îi binecuvântează cu obișnuitul său zâmbet îngăduitor și ascultă cu interes toate diversele întâmplări ale căsătoriei. Dacă observi fața lui Bhagavan în astfel de ocazii, poți vedea același amuzament pe care bătrânii noștri îl arătau când erau martori la căsătoriile între păpuși pe care le făceam pe vremea când eram copii.

Prabhavati s-a căsătorit de puțin timp. Abia dacă a trecut un an. Înainte de căsătorie a stat aici aproape doi ani. Este o fată frumoasă și cultivată din Maharashtra. Își dorea să devină o mare *bhakta* (devotă), asemenea sfintei Mirabai, astfel că ea dansa, cânta și spunea că niciodată nu se va căsători, că va purta veșmântul de culoare ocru, și se comporta în fața lui Sri Bhagavan ca un copil neastâmpărat. Bhagavan știa că acest neastâmpăr al ei nu o va părăsi până când nu se va căsători. În cele din urmă a fost convinsă cumva și s-a căsătorit. Imediat după aceea, mirele și mireasa au venit în ținuta lor de nuntă cu toate rudele, au oferit fructe și flori și s-au prosternat înaintea lui Bhagavan.

După ce a stat două sau trei zile, Prabhavati a venit într-o dimineață pe la ora 8, împreună cu soțul ei, așteptând binecuvântările lui Bhagavan înainte de a pleca să-și construiască o casă în locul de baștină al soțului ei.

Veverițele se jucau în jurul canapelei lui Bhagavan, iar păunii hoinăreau în afara sălii. În sală nu erau multe persoane, era calm și liniște; tânărul soț s-a prosternat la pământ în fața lui Bhagavan cu venerație și respect, apoi s-a ridicat de lângă el și a rămas în așteptare lângă ușă. Cu înfățișarea tristă, bolborosind cu sfială și

cu lacrimi în ochi, îndrăgitul copil al Ashramului, așteptând acolo permisiunea lui Bhagavan, arăta ca Shakuntala încercând să se smulgă de la Kanva Ashram.

Bhagavan a dat din cap în semn de încuviințare și atunci ea s-a prosternat în fața lui. Nici nu a apucat să treacă pragul că Bhagavan a remarcat privind la mine:

– Parcă mai ieri citea capitolul *Krishnavatar* din *Bhagavata*¹, copiată de Sundaresa Iyer².

I-am răspuns cu bucurie:

– Data viitoare când va veni aici, va avea un copil în brațe.

Între timp, ea a început să cânte în gura mare un cântec plin de devoțiune, cu vocea la fel de melodioasă ca a unei *Kokila*, în timp ce făcea *pradakshina* (inconjura sala). Bhagavan era în mod evident emoționat și, la fel ca însuși Kanva Rishi, a spus:

– Auzi imnul din *Mukundamala*³?

Ochii mei erau plini de lacrimi. M-am ridicat și i-am dat și eu binecuvântarea, în timp ce ea se prosterna în mod repetat în fața lui Bhagavan, după care am văzut-o ieșind din Ashram și apoi întorcându-se în sală. Poate că tu vei considera aceasta o exagerare, dar îți spun că povestirile pe care noi le-am citit în *Purana* sunt retrăite din nou, aici și acum, în fața ochilor noștri.

¹ *Bhagavata Purana*, una dintre cele optzeci de mari *Purana* hinduse, care se referă în special la adorarea lui Vishnu. Textul prezintă o formă de demers spiritual (*dharma*) comparabil cu cel din Vede, în care *bhakti* conduce, în cele din urmă, la cunoașterea de Sine, la eliberare spirituală (*moksha*) și beatitudine. (*N. red.*)

² T.K. Sundaresa Iyer a fost interpretul lui Ramana Maharshi în dialogurile sale cu vorbitorii de limbă engleză. Deși nu avea o pregătire academică, cunoștințele lui de limbă engleză, sanscrită și, bineînțeles, tamilă erau vaste și profunde. (Vezi și *O viață alături de Bhagavan*, Ed. Herald, 2019, jurnalul lui Sundaresa Iyer.) (*N. red.*)

³ *Mukundamala*, poem devoțional compus de sfântul devot Kulasekhara (sec. IX d. Hr.), în care acesta îl imploră pe Mukunda, un alt nume pentru Vishnu sau Krishna, să-i ofere eliberarea din ciclul reîncarnărilor (*samsara*). (*N. red.*)

25 noiembrie 1945

(5) Plecarea spre Skandasramam

Măine este ziua favorabilă care a fost fixată de Bhagavan pentru a merge cu devoții la Skandasramam și a ține o ceremonie acolo. Toate surorile și toți frații devoți rezidenți în interiorul și împrejurul Ashramului au fost ocupați întreaga zi, făcând mare zarvă în legătură cu pregătirile de drum.

Bhagavan însă, ca de obicei, stătea demn, calm și detașat. Dacă toți îi vor cere să meargă, el va merge, dacă i se va spune să nu meargă, el va sta deoparte. Are el ceva de împachetat sau lucruri pentru care să-și facă griji? *Kamandalu* (vasul cu apă), *karra* (bastonul), *kaupeena* (pânza din jurul șoldurilor) și prosopul pus pe umăr sunt toate lucrurile lui. El era gata de plecare în orice moment. Sankaracharya i-a înfățișat pe asemenea înțelepți astfel: „*Kaupeenavantah khalu bhagyavantah*” („Cel care poartă un *kaupeena* este cu adevărat cel mai bogat”).

Acest Ashram, acest program, acești devoți și aceste ceremonii sunt toate ca părți ale unei piese de teatru jucate pe scenă pentru beneficiul altora, dar are într-adevăr nevoie Bhagavan de toate acestea? El este în mijlocul nostru din prea abundenta sa compasiune, lucru care îl trage în jos. Printr-o simplă dorință, nu ar fi putut el să plece liber peste șapte mări? Amintește-ți, șederea lui lângă noi este extraordinara noastră șansă favorabilă. Îți voi scrie din nou despre evenimentele de mâine.

26 noiembrie 1945

(6) În slujba înțeleptului

Dimineața devreme, când am ajuns la Ashram pentru întoarcerea [imnului] *Veda Parayana*, toată lumea era foarte ocupată. Bucătăria avea un aer pitoresc: câțiva găteau, unii făceau curățenie, alții dădeau comenzi, toată lumea era ocupată cu un lucru sau altul.

Puliyodara, *dadhyonnam*, *pongol*, *vadai*, chipsuri, *puries* și *kootu* și încă la fel de multe alimente au fost puse în coșuri și trimise sus, pe deal. *Sarvadhikari* nu părea să fi dormit vreun pic toată noaptea. El este cel care a preluat toate problemele.

Este știut faptul că însuși Krishna a oprit sărbătoarea anuală *Indra Yajnam*, celebrată de păstori, și în locul ei a stabilit venerarea pentru Govardhana Giri¹.

Când priveai șirurile de coșuri duse pe deal, părea ca și cum Sri Ramana a aranjat pe Arunachala o venerare *Vana samaradhana* a copacului Amala (Festivalul grădinii), ținută anual în timpul lunii Karthika.

După *Veda Parayana*, Bhagavan s-a îmbăiat, a mâncat și a pornit spre Skandasramam însoțit de Rangaswami, care este pentru el precum taurul Nandi pentru Shiva. Mergând în frunte, Bhagavan urca pe colină spre Skandasramam ca și cum ar fi mers la casa lui.

Fără a-l incomoda pe Bhagavan, devoții au continuat să meargă mai departe în grupuri și au ajuns la Skandasramam. Mătușa Alamelu (sora lui Bhagavan) și cu mine i-am urmat. Alte câteva femei au ajuns la destinație puțin mai târziu. Fiind înconjurat de devoți, Bhagavan s-a așezat confortabil sub plăcuta umbră a copacilor, chiar în fața clădirii Skandasramam. Construcția arăta în general ca un *Rishiasramam*. Acest Ashram era la fel de vechi ca Badarikasramam descris în cartea *Harivamsam*², deși cel din urmă nu a putut fi perceput în mod direct.

Skandasramam, la fel ca și Badarikasramam, era o desfătare vizuală, cu apele sale țâșnind din stâncă, asemănătoare jertfelor de apă din zorii zilei și din amurg (*sandhyarghya jalam*) din Samyameswara,

¹ Colină sacră din districtul Mathura din Uttar Pradesh (stat din estul Indiei), identificată ca forma naturală a lui Krishna. (*N. red.*)

² *Harivamsapurana*, compusă de Acharya Jinasena în 783 d.Hr., este alcătuită din 66 de cânturi, menite să descrie viața lui Neminatha, cel de-al 22-lea Tirthankara (înțelept jainist), despre care se spune că ar fi fost văr cu Krishna. Ca urmare, viața lui Krishna ocupă o parte importantă din această lucrare. (*N. red.*)